

D.R. Popescu

PRINȚUL PROSTIEI

Bănuț că e nebun din dragoste, Hamlet încearcă să fie pe plac celor ce-l considerau scos din țâțâni. În cheie comică, prințul joacă tragedia nebuliei. Nu putea fi doar lumea scoasă din țâțâni, trebuiau și oamenii să fie scoși din țâțâni! Măcar unii! Cum să poată prințul să îndrepte această lume degradată, acest regat cu mintea și cu simțurile degradate, scoase din țâțâni? Ca să pară cum i se părea lui Polonius că este, sărit din minți, prințul îi arată șambelanului că avea dreptate să-l pună în rândul celor cu glagoria turtită: îi spune că vede cămile pe cer, ceea ce tatăl Ofeliei, adânc însurubat în realismul danez cel mai pământesc, nu putea să vadă! Demonstrația prințului, că e sărit din balamale, nu putea fi pentru Polonius decât confirmarea unui adevăr indubitabil, care-i procura o mare plăcere și fiindcă nebunii, după el, nu pot să joace teatru! Polonius jucase teatru, în tinerețea sa, pe scenă! El nu poate sesiza și admite translarea scenei în viața cotidiană și nici amestecul de adevăruri teatrale, eterne, cumva chiar sacre, cu adevărurile cotidiene, daneze... Așa că nici în spectacolul pregătit de Hamlet cu trupa de actori profesioniști nu va distinge unghiul din care arta provoacă și întruchipează imediatul!... Polonius este un mare sforar, păpușar, un excelent șambelan de culise regale, ascuns după perdele – care perdele pot fi și fatale, neicușorule! – dar un foarte prost spectator de teatru!

Învățăturile lui Polonius către fiul său Laertes constituie o carte de înțelegere a lumii și de luare în cătare a firii oamenilor, de cercetare a realităților franceze și – de ce nu? – de spionare discretă a spiritului galic! Pentru o mai bună adaptare și chiar integrare în realitatea franceză!

Învățăturile lui Polonius către spionul Reynaldo sunt o altă carte de înțelepciune polițienească: te poți infiltra într-o comunitate jucând teatru, prefăcându-te străin de acea lume, ca prin această mimată naivitate să poți pătrunde mai ușor și mai adânc în măruntaiele acelei realități!

În ce-l privește pe Hamlet... Pentru a descâlci tainele Fantomei și pentru a descifra enigmele din palatul regal, ce modalitate de a face spionaj spiritual – poftim de vezi! – poate fi mai eficientă decât aceea de a îmbrăca hlamida inocentă a nebuliei?

În alt plan, al teatrului absurdului popular, inocent în punctul de pornire și atroce în comicul ce duce la tăierea nasurilor supărăcioșilor, primul nostru personaj absurd, Păcală, este un prost pe care absurda realitate îl scoate întotdeauna învingător?! Sau – în hlamida căzutului din hârzob! – joacă el mereu inocenta comedie a prostiei? Cum tot ne-am folosit de năzdrăvănia de a-l pune alături de Prințul Îndoielii pre zăpăcitură frate al lui Tândală, de ce să nu mergem mai departe și să ne încumetăm a spune că numitul Păcală posedă excelente predispoziții și cunoștințe de psihologie și de sociologie rurală (ca să-i zicem cumva!). Ca să nu mergem cu năzdrăvănia mai departe și să spunem că junele sărit din țâțâni, care

vorbește în cimilituri și proverbe, este un măscărici zăltat ce-și maschează în bălciul absurd al realității calitățile sale incontestabile de vrăjitor-vraci-psihiatru fără simbrerie! Dar, boieri dumneavoastră, revenind la unele vechi recepțiuni ce fac din Păcală Prințul Prostiei – întotdeauna învingătoare! – nu ne putem întreba în ce măsură prostia se apropie sau se poate confunda cu absurdul, și, mai ales, nu ne putem întreba dacă prostia este, la urma urmei, o retardare genetică, un reflux social, o boală?... Dacă nebulia este o boală, și este, prostia de ce n-ar putea fi o boală mai micuță, o bolicică inocentă, desigur, o alienare comică, absurdă, o ieșire din țâțâniile sacrosante ale normalității? Ei, de-i așa, o afecțiune patologică, o lipsă de energie psihică, ea poate fi și decodată, descâlciată, învățată, pusă în scenă, regizată!... Numai marele psihiatru și teatrolog danez Hamlet să facă din Nebunie o creație artistică, țărănoiuil coios danubiano-pontic, Păcală, nu poate face din Prostie un spectacol popular cu intenții didactice, terapeutice? Da, putem vorbi – nu ne oprește nimeni când e vorba de tainele absurdului! – și despre niscaiva intenții didactice și terapeutice absurde? Oare nu cumva chiar înainte ca Tudor Arghezi să întemeieze teatrul absurdului – recitiți-i piesele, cântăriți cu atenție frazările, limbajul paradoxal, destructurarea structurilor tradiționale! – creatorul anonim să fi simțit că era absolut necesar – și complementar! – să-l fi trimis în lume și pe apostolul Prostiei, Păcală, alături de Păcurărașul vizionar și de meșterul meșterilor zidari, Manole, ce se împlinește jertfindu-se?... Ei, nici pentru Păcală nu este întreaga realitate o păcăleală descreierată, fiindcă Domnia Sa știe să se bucure de ajustările năsurilor nasolilor ticăloșiți și mai ales știe să aprecieze nețărurite oferte feminine și nurii frăgeziti în nopți albe... În asemenea situațiuni Păcală nu e prost deloc!

Claude Monet – *Pink Water Lilies*